

IV, § 43

1. Παραδείγματα ερμηνευτικών ερωτήσεων

A. Ερωτήσεις ανοικτού τύπου ή ελεύθερης ανάπτυξης

1. *Καὶ τότε ... ἐπολιτεύοντο:*
 - α) Σε ποιες «αρχές» αναφέρεται ο συγγραφέας;
 - β) Να εξηγήσετε γιατί χρησιμοποιεί διαφορετικούς χρόνους (αόριστο για τη μετοχή και παρατατικό για το ρήμα) για να δηλώσει τις δυο πολιτικές πράξεις των Αθηναίων.
2. Ποια πληροφορία πήραν οι δημοκρατικοί για τις δραστηριότητες των ολιγαρχικών στην Ελευσίνα και ποια ήταν η αντίδρασή τους; Να διατυπώσετε τα συμπεράσματά σας για τις δύο παρατάξεις κρίνοντας από τη στάση ή τη συμπεριφορά καθεμιάς απέναντι στην άλλη.
3. Να κρίνετε το ήθος των δημοκρατικών όπως αποκαλύπτεται από την αφήγηση του Ξενοφώντα στην § 43.

2. Γραμματικές ερωτήσεις - ασκήσεις

1. *ἐλθόντας, εἰσπέμψαντες, ἔπεισαν, συναλλαγήναι:* Να γράψετε το β' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο σε όλες τις εγκλίσεις του χρόνου που δίνονται οι τύποι.
2. Να συνδέσετε τα απαρέμφατα της στήλης Α με τη γραμματική αναγνώριση που τους αντιστοιχεί στη στήλη Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. μισθοῦσθαι	α) απαρέμφατο παθητικού αορίστου β'
2. συναλλαγήναι	β) απαρέμφατο παθητικού αορίστου α'
3. μνησικακήσειν	γ) απαρέμφατο ενεστώτα σε -έω
	δ) απαρέμφατο μέλλοντα
	ε) απαρέμφατο ενεστώτα σε -όω

3. Να συμπληρώσετε τους βαθμούς των επιθέτων:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
-	ύστερω	
ἀναγκαίους		

4. **I.** Να συμπληρώσετε τους τύπους που ζητούνται (οι μετοχές να γραφούν στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους).

Οριστική	ἐμμένει	ἔπεισαν	ὀμωμόκατε
Υποτακτική			
Ενκτική			
Προστακτική			
Απαρέμφατο			
Μετοχή			

II. Να συμπληρώσετε τον ίδιο ρηματικό τύπο στους άλλους χρόνους.

Ενεστώς	ἐμμένει		
Παρατατικός			—
Μέλλον			
Αόριστος		ἀπέκτειναν	συναλλαγῆναι
Παρακείμενος			
Υπερσυντέλικος			—

3. Συντακτικές ερωτήσεις - ασκήσεις

1. Να εντοπίσετε τα απαρέμφατα του κειμένου και να γράψετε ποιο είναι το είδος και η συντακτική τους θέση.

2. Να γράψετε δίπλα από κάθε αριθμό της στήλης Α το γράμμα της στήλης Β που αποδίδει τη συντακτική θέση κάθε όρου. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. χρόνω	α) αντικείμενο στο <i>ἐμμένει</i>
2. μισθοῦσθαι	β) ειδικό απαρ. αντικ. στο <i>ἀκούσαντες</i>
3. Ἐλευσίην	γ) δοτική του τόπου
4. τοῖς ὄρκοις	δ) αντικείμενο στο <i>εἰσπέμψαντες</i>
5. τοὺς φίλους	ε) επιθετικός προσδιορισμός
6. ξένους	στ) δοτική του χρόνου
7. ὄρκους	ζ) τελικό απαρ. αντικ. στο <i>ἀκούσαντες</i>
	η) σύστοιχο αντικείμενο στο <i>ὀμόσαντες</i>
	θ) αντικείμενο στο <i>μισθοῦσθαι</i>

3. Να βάλετε σε κύκλο τη σωστή απάντηση:

- *ἐλθόντας* α) οἷτινες ἔρχονται
- β) οἷτινες ἦλθον
- γ) οἷτινες ἄν ἔλθωσιν

4. Λεξιλογικές - σημασιολογικές ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στη νέα ελληνική τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

- *ἀρχὰς κατεστήσαντο*:
- *ἐστρατεύσαντο πανδημεί*:
- *οἱ εἰς λόγους ἐλθόντες*:
- *οἱ φίλοι καὶ οἱ ἀναγκαῖοι*:

2. ὁ δῆμος ἐμμένει (ἐν + μένει) τοῖς ὄρκοις. Να σχηματίσετε σύνθετα με τις προθέσεις ἐν, ἐπί, ὑπό, παρά, ἀνά, πρὸς, διά και το ρῆμα μένω⁴³ και ἀπὸ αὐτά να γράψετε ἀντίστοιχα παράγωγα οὐσιαστικά.
3. ἀνέστησε (ἀνά + ἴστημι) τὴν ἐκκλησίαν (< ἔκκλητος < ἐκ + καλῶ): Να γράψετε στη νέα ἐλληνική λέξεις (οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ρήματα) ομόρριζες με τα ἀρχαία ρήματα ἀνίστημι και ἐκκαλῶ⁴⁴.
4. α) Να γράψετε τη σημασία των παρακάτω συνθέτων του ἴστημι στη νέα ἐλληνική⁴⁵.
- | | |
|-------------------------|----------------|
| ἀνα-σταίνω < ἀνίστημι = | ἀν-ίσταμαι = |
| ἀνθ-ίσταμαι = | ἀφ-ίσταμαι = |
| δι-ίσταμαι = | ἐν-ίσταμαι = |
| ἐξ-ίσταμαι = | μεθ-ίσταμαι = |
| προ-ίσταμαι = | ἀπο-καθ-ιστώ = |
| παρ-ιστάνω = | συν-ίσταμαι = |
| συμ-παρ-ίσταμαι = | συν-ιστώ = |
| υφ-ίσταμαι = | |

⁴³ ἐμμένω, ἐμμονή / ἐπιμένω, ἐπιμονή / ὑπομένω, ὑπομονή / παραμένω, παραμονή / ἀναμένω, ἀναμονή / διαμένω, διαμονή.

⁴⁴ ἀνάστασις, ἀναστάσιμος, ἀνάστατος, ἀναστατώνω, ἀναστάτωμα, ἀναστάτωση, κ.ά. / ἐκκλησιάζω, ἐκκλησιάζομαι, ἐκκλησιάζω, ἐκκλησιάζομαι, ἐκκλησιασμός, ἐκκλησιαστικός, ἐκκλησιάζω κ.ά.

⁴⁵ ἀνίστημι = στήνω κάποιον, κάτι ὀρθοῦ, σηκώνω / ἀνίσταμαι = σηκώνομαι / ἀνθίσταμαι = ἀντιστέκομαι / ἀφίσταμαι = στέκομαι μακριά, ἀποχωρίζομαι με ἐπανάσταση, ἀποστατῶ / διίσταμαι = διαφωνῶ, διαφέρω / ἐνίσταμαι = ἀντιτίθεμαι, ἐναντιώνομαι / ἐξίσταμαι = ἐκπλήσσομαι, μένω ἐκθαμβος / μεθίσταμαι = μεταβάλλομαι, ἀλλάζω θέση / προΐσταμαι = εἶμαι ἐπικεφαλῆς, διευθύνω / παριστάνω = περιγράφω, ὑποδύομαι ρόλο, ἐπιδιώκω να φαίνομαι χωρὶς να εἶμαι / ἀποκαθιστώ = ἀποκαθιστῶ, ἐπανορθώνω, ἐξασφαλίζω οἰκονομικά, παντρεύω / συμπαρίσταμαι = στέκομαι κοντά σε κάποιον, βοηθῶ, συμπαρᾶστέκομαι / συνίσταμαι = ἀποτελούμαι, συντίθεμαι / συνιστώ = ιδρύω, συγκροτῶ, σχηματίζω, συναποτελῶ, συμβουλεύω / υφίσταμαι = ὑποβάλλομαι σε κάτι, δέχομαι κάποια ἐνέργεια, ὑπάρχω, ἔχω ὑπόσταση.

β) Να σχηματίσετε ομόρριζα επίθετα ή ουσιαστικά από τα παραπάνω ρήματα⁴⁶.

γ) Να γράψετε προτάσεις στη νέα ελληνική για τρεις τουλάχιστον σημασίες της λέξης *σύσταση*⁴⁷.

5. Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης Α με τις λέξεις της νέας ελληνικής της στήλης Β με τις οποίες έχει κοινό θέμα (σε σύνθεση ή μη), γράφοντας μπροστά από κάθε αριθμό της στήλης Α το ή τα γράμματα από τη στήλη Β.

A	B
1. ὁμόσαντες < ὄμνυμι	α) Μενέλαος
2. ἐμμένει	β) συνωμοσία
3. μνησικακήσειν	γ) μίσθωση
4. μισθοῦσθαι	δ) ανωμοτί
	ε) μονή
	στ) ανώμοτος
	ζ) μνησικακία
	η) μισθοφόρος

⁴⁶ ανάσταση, ανάστημα, αναστάτωση, αντίσταση, αποκατάσταση, απόσταση, απόστημα, αποστασία, διάσταση, διάστημα, ένσταση, έκσταση, εκστατικός, μετάσταση, μεταστατικός, παράσταση, παραστατικός, προϊστάμενος, προστάτης, προστασία, συμπαράσταση, σύσταση, συστάδα, νεο-σύ-στατος, υπόσταση, αν-υπό-στατος κ.ά.

⁴⁷ *σύσταση* = σύνθεση, συγκρότηση // προφορική ή γραπτή μαρτυρία για τις καλές ή κακές ιδιότητες ενός ατόμου // συμβουλή, παράκληση, καθοδήγηση // προτροπή // διεύθυνση επιστολής, με απόδειξη παραλαβής, (*επί συστάσει*).